

BALLA ZSÓFIA
A DOLGOK EMLÉKEZETE

VERSEK

IRODALMI KÖNYVKIADÓ
BUKAREST 1968.

A borítólapon
DEÁK FERENC
rajza

TARTALOM

A dolgok emlékezete. Bajor Andor előszója	5
---	---

Családunk

Amikor hazajöttél	9
Családunk	10
Hangulat	11
Virágok	12
Nekem nem fáj	13
Gyengeség	14
Két pontban	15
Iszonyat	16
Vasárnap	17
Örülök	18
Zöld harisnya	19
Vigyázat!	20
Tanévkezdés	21
Tanár	22
Délben	23
El kéne indulni	24
Séta	25
Nem akarok haza menni	26
Anyunak	27
Vigasz anyunak	28
Apám	29
Néném	30
Sofőr	31
Vonatban	32
Kolozsvárhoz	33
Május	34
Tenger-tánc	35
Éjféli ösvényről	35
Ülve alszik	35
Gondviselés	35

Hajnalban	36
Reggel	36
Tengerpart	36
Ember és homok	37
Altató	37
Utolsó nap	38
Tenger-tánc	38
Tavaszi, 1967	40
Szeptember	41
Az idén is volt október	42

Dolgok

Kulcsok	45
Gomb	46
A szőnyeg	47
A plafon	48
Dolgok	49
Párna	50
Pohár	51
Körző	52
Konzerv	53
Amulett	54
Játék	55
Függöny	56
Esernyő	57
Prés	58
Fa	59
Könyvek	60
Itató	61
Futónövény	62
Ecset	63
Tükör	64
Tégla	65
Só	66
Kerítés	67
Élet	68
Tavaszi	69
Szemüveg	70

Este	71
Hihetetlen	72
Forróság	73
Tulipánok	74
Retek	75
Garázs	76
Ostor	77
Minden éjjel	78
A dolgok emlékezete	79

Zene

Mosoly	83
Bocsánatkérés	84
Menetközben	85
Csók a parkban vagy esőben	86
Várás alkonyban	87
Csupa vers	88
Ebéd utáni üvöltés	89
Augusztus	92
Filmszalag	93
Zene	94
Dal	95
Félelmek	96
Növekvés	97
Bánat	98
Öröm	99
Forróság	100
Fullánk	101
Köszöntő	102
Tej	104
Irodalmi szeánsz	105
Csendes vers	106
Muszáj	107
Szeretlek	108
Csevegés	109
Hinnék benned	110
Egyedül	111
Áldozat	112

Zene mindenütt	113
Szentgyörgyön	114
Kisbánya	115
Nem jöttél	116
Igazságtalan vers	117
Mese	118
Betörés	119
Ne félj!	120
Úton	121
Szégyen	122
Kukac	123
Csend	124
Este	125
Hangszóró	126
Fuvola	127
Helyzetjelentés	128
Felmentés	129
Szerelem	130
Felhő	131
Állandóság	132
Egyedül	133
Évszakok	134
Függőleges hangulat	135
Vers	136
Milyen jó	137
Megváltás	138

Savanyú imádságok

1–11	141
A pokol bugyrai	152
Bádog Krisztus	156
Bevezetés	156
I–VII	157

A DOLGOK EMLÉKEZETE

Évezredek óta tudjuk, hogy a dolgoknak lelkiük van. Lelke van a vajás kenyérnek, mert merő rosszindulatból mindig a vajás felével esik a földre, meg a hagyományos téglának, a sors eme sokszor idézett hírnökének, amikor lezuhan, és sajtószerű módon nem találja el az ember fejét.

Dolgokkal vagyunk körülveve, mondhatni: bekerítettek bennünket a dolgok. Függönyök, asztalok, virágvázák és hegedűk között élünk, hogy ne is beszéljünk a csatahajókról és rakétákról.

Mi vagyunk a dolgok teremtői, és azért teremtjük őket, mert megteremthetőek: Diogenész egyébként függöny, virágváza és csatahajó nélkül is állítólag boldog volt.

Ebben a verseskötetben megszólalnak a dolgok, és rövid, meglepő vallomásaikban elmondják, mit táplálnak irányunkban.

Hétköznapi tárgyaink jutnak szóhoz, ha nem beszélnének, szobát lehetne velük berendezni. Ahogyan be is rendezzük a szobánkat süketnéma kollégáikkal.

Bár régóta élhet bennünk a gyanú, hogy ezek a dolgok nem annyira süketnémák, mint amennyire felnőtt okosságunkkal elképzeljük. Emlékszünk valamire gyermekkorunkból, amikor útra kelt a szűcstű, a cérna meg a paszuly szem. És földézhettük Andersen csodálatos látomását: a szobát ragyogással megtöltő sajtópapírról.

De a világ efféle titkainak fejtegetéséhez romlatlan gyermeki szem kell; lélek, aki átadja magát a fölfedezés ujjongó és kegyetlen örömeinek. Balla Zsófia különös képessége, hogy hangulatot és értelmet tud adni mindennapi holmiainknak. Megfigyelőerején és ösztönös okosságán túl a naivságát becsülöm legtöbbször, mert nem tettei a felfedező, hanem a tények titkát keresi egész lelkével. A kritika hagyománya ezt a szemlélet frissességének nevezi, de a kifejezés már kopott, s valódi költőre nem igazságos. Mert hiszen milyen költő is

az, aki a dolgokat avas hagyományokon át látja; lehet-e szemléletnek nevezni a nézőpontok ismétlését?

Minden költészetben van valami gyermeki, a világ egyszeri és új meglátása.

Balla Zsófia költői tehetsége számomra meglepetés, de a fiatalsága – mondjam: gyermeksége – végleges, örök adottság.

Mert most, amikor költészetét a helyi Olimpusz első kaptatóján egy előszóban cipelem: hadd idézzek föl egy régi képet, tizenhét évvel ezelőttről. Szüleivel voltam akkor a hegyekben, s a kaptatón a kisgyermeket kézről kézre adtuk, amíg följutottunk a hegygerincre: mint kollektív Christoforusok, kiknek kezében egyre nagyobb volt az emberség súlya.

Ez a mostani cipekedés, melynek első neheze reám hárul, legyen mása vagy párhuzama annak az egykorinak, amikor is cipelés közben a költő képe, mint kisgyerek, belém vésődött.

És növekedjék az emberség súlya a költészetében, szélesedjék tovább a látókör és a világ. Hogy a hajdani emlék – ami most csak híradás, anekdota – jelképpé változzék.

Bennem különben titokban máris így él ez az oktalan történet.

De ez már nem a dolgok emléke, hanem: az enyém.

BAJOR ANDOR

AMIKOR HAZAJÖTTÉL

Amikor hazajöttél,
még a helyükön voltak a fények.
Nem tehetek róla, hogy megrohmozdák,
de hát a várásban majd kiégtek.

Amikor hazajöttél,
a csapnak felcsillant a cseppje,
s a szappan csak azt várta,
hogy magát bőrdre kenje.

Amikor hazajöttél,
s felhallatszott a lépted lentről,
csak hogy hamarabb veled legyek,
leugrottam az emeletről.

CSALÁDUNK

A családunk – félszáz ember – meghalt,
nem tenyészik bennem a rokonság,
idegenek, akik elfogadnak,
még azok is, kik a ruhám mossák.
Visszajött az orronvert kutya,
én nem értem, hogy itt vagyok,
mert azt várják, hogy igazoljam őket,
de szándékomban tiszta úr ragyog.
Nem vagyok senkié!
Csak a papír öl azzal,
hogy agyamhoz hasonlítani akar.
És lámpaoltás után mindig nagyon félek,
mert a sötétben nem látszik,
hogy vörös a hajam.
És vadnak érzem a világot.
És gyávának magam.

HANGULAT

Egy hosszan kinyújtott hang vár
meg egy szikrázó ütem,
mások folyton morognak,
és ég a fülem.
Lágyan dong a harang,
és papírszelet szalad a szél után.
Van egy nagy barna szőnyegünk,
meg délután.

VIRÁGOK

Csengettek. Így léptek a házba
a virágok. Illetve vázába.

Körülnéztek. Tetszett a lakás,
ez lefoglalta őket,
s nem volt fontos más.

De megszokták, hogy
úgy virítanak,
ahogy akarnak,
itt meg lám,
minden nap nyírják szárukat.
Megnyirbálják álmukat,
hideg vízbe kerülnek minden reggel,
s kényszerítik: virágozzanak frissen, kedvvel.

És megunták.
Nem kellett a csodálat.
Már gyűlölték
a világos szobákat.
Gyűlöletből illatot sem adtak.
Összeesküdtek és elhervadtak.

NEKEM NEM FÁJ

Nekem nem fáj,
hogy a kenyértésztát
folyton gyomron öklözik,
és hogy anyám
óvatosan eszi a sonkát.
És az sem, hogy
– bár fáj a nyelvük –
a harangok
bizonytalanságukat kongják.
Nekem nem fáj
a sok meleg üvegszem,
s a böfögés sem,
mely ott kunkorodik a levegőben.
Nekem nem fáj a vágy sem,
amely éhesen megy aludni belőlem.
Nekem nem fáj
a tényekből semmi,
és nyugodt vagyok,
mint az órainga.
Csak nem értem, mért kényszerítik
az írást az ujjaimba?

GYENGESÉG

Annyi erőm nincs,
hogy kezet emeljek magamra,
s púpként hordozom a bízást.
Ujjaim közül kifolynak
a papírra rajzolt égő elmék,
szememben megkövesednek a szobrok,
a zene is minden sót feloldott,
úgy érzem magam, mintha testemben
halott gyermeket cipelnék.

KÉT PONTBAN

Kiábrándító, hogy egyedül vagyok.
Ha kell, bámulhatom az ingem.
Vörös voltam, mikor születtem,
s még vörösebbre csíptek a fagyok.

Az arcom is e korhoz
illusztráció, puszta ábra.
A sok beszéd riportot akaszt a számra,
az életrajzom még sárkányt ereget.

ISZONYAT

Fűrészporos a délután,
ráhull az este, mint a rönk.
Úgy tágulnak szemeim, mint
törzsön az évgyűrűk.

VASÁRNAP

Fénybeesett vasárnap délelőtt
kergetőző macskák zuhantak,
egy ablakból kinyúlt a hegedűszóló,
és volt egy napraforgó, aki hátat fordított a Napnak.

ÖRÜLÖK

Örülök,
hogy ma nem rossz egyedül,
és hogy a kazánban nem fenyegetett a víz.
Hogy ma már végre valóban dörgött,
s a villám szépen sikerült.

Jó, hogy ma előzékenyebb
volt a kottatartó,
és volt egy olyan napom is,
amikor magam nem fenem.

És ma elpirultak az uton,
ha felnéztek rám, a tócsák,
és amikor kikérdeztek,
azt mondhattam, hogy nem tudom.

Ma végre engem is elért
pár pillanatra az öröm.
Okot nem tudnék mondani.
Talán mert élek. Csak azért.

ZÖLD HARISNYA

Nekem is van zöld harisnyám,
nemcsak a füveknek,
s mert megint nem vagyok itthon,
a zöldek sűrűn és gyakran belepnek.

VIGYÁZAT!

Bizonytalankodik a világ,
mint a beteg láza.
Csak a gyermek akar úgy szabadulni,
hogy a hőmérőt lerázza.

TANÉVKEZDÉS

Olyan ez, mintha surrogó abroszra lépnék,
üvegcserepek sikítnának a talpam alatt,
s fájdalmamban kivirágoznának miniatűr kis folyók.
Dühtől elbódult lépésekkel
következő iskolaévembe gázolok.

TANÁR

Gúnya és hossza nagyon tekintélyes,
s szemüvegén visít, fickándozik a mosolya.
Felemeli a tollát és úgy tűnik,
nem fogja leengedni soha.

DÉLBEN

Karperecek meg babszemek csörögnek,
puha vessző támaszkodik a falnak,
s kijőve a tanfalak közül
a szájak surrogó szavakat falnak.

Rádióból bukik ki a harangszó,
és súlyos szurok borul a földre,
plakát helye fázik a falon,
s fényrejutva elpirul egy körte.

EL KÉNE INDULNI

El kéne indulni
csak úgy
ebéd közben,
körbesétálni egy erdőt,
amíg italát
a ciklámen kiissza.
Elindultam egyszer,
láttam is az erdőt,
de még
nem érkeztem vissza.

SÉTA

A padlóba szűrődik a fény,
a tetőcserepek
pátosszal forrók lesznek.
Tömör műanyagból van az ég,
olvadoznak a tornyokon a kereszték.
Lábamra lép a szél,
az oszlopok karonfogják az utcákat,
kórusban melegszenek a cipők,
s finom tapssal ünnepelnek az ágak.

NEM AKAROK HAZA MENNI

Nem akarok haza menni,
pedig az anyám borzong értem,
fejembe oltott mágnessel húz,
s hogy itt vagyok magam sem értem.

Én minden éjjel csavarogni szeretnék
poharak és táncok közé esve,
hogy fanyalogna alattam a szőnyeg,
s vörös színt kínlódna ki a teste.

Nem akarok haza menni, kérlek
szólj, hogy nem küld el semmi árnyék!
Én nem akarok haza menni!
Mert aztán mindig hazavágynék.

ANYUNAK

Ma véletlenül
a te kezébe hull
– ha meghajtom fejem
a haj.
Ünnep mindig,
hogy te vagy az örök,
s én ugyanaz, mint a
tavaly.

VIGASZ ANYUNAK

Csak az sírjon, akit a golyó kiszemel,
te ne búsulj, hogy egyedül vagy,
hisz azonos térben lebegve
mindenkivel:
közös a magány.

APÁM

Apám okos fejéből
bugyognak a szó-buborékok,
a vére még gőzölög,
de már a földet
öleli a karja.
Apámon ülnek meg este a szelek,
s a hársak illatos hódolatával itatják.

A bárd csak azt nyögi a tönkön,
hogy nem akarta.

NÉNÉM

Rendes mint a lexikon,
szolgálatkész mint a tálca,
s ha befőzné magát télire,
a mosolya mind leázna.

SOFŐR

Forr a sofőr könnye,
mert nem hiszik, hogy tüze
nem gyújtógyertya.
Isten szeme sem néz rá,
de kacsint,
 s koszorúját is
viccekből meg csórt kupicákból
 löttyenti össze.

Pedig ő saját maga alatt is
elmozdítja a földet,
s estéenként
robogó olajba fekszik.

VONATBAN

Hogy is tud valaki olyan egyedül lenni,
hogy alváskor
fejét a saját vállára billenti?

KOLOZSVÁRHOZ

A falakból dől a meleg,
szorgalmasan hull az eső,
kerengenek a tornyok,
a dombok halkán beszélnek veled.
Fejek közt matat a szél,
fénygömbök porlanak az éjszakába.
Beléd pottyantam vissza,
és tántorgok, mint koldussal a falába.

Iszkolnak az autók,
furcsálják egymást a házak,
egy hídpillér azon röhög,
hogy a víz a part ellen lázad.
A domb közepén jól vigyáz,
nehogy valaki mögéje lásson.
De hátul felszáll a gőz;
dühöng a mozdony az állomáson.
A lépések körülölelik a várost,
s egy kérdés tapad a kedvhez:
ha már nem leszek itt,
akkor is minden ilyen meleg lesz?

MÁJUS

A május hasadékain forró eső csorog,
az utak párolgó fehér laskák.
Olyan éhes a táj, hogy beleremeg
a hasas égi magasság.

Szél birkózik az ággal,
fényt rajzolgatnak rács közt a kapuk.
Vastagszanak a fák és élesednek a füvek,
s dicsekvő tehenlepények mutatják maguk.

TENGER-TÁNC

Éjjeli ösvényről

Aki bekiáltott a vonatba,
pedig tudta, hogy a fény keresztüllép rajta,
és a háta mögött sötéten híztak a hegyek,
aki bekiáltott a vonatba,
azt kérdezte tőlem,
hogyan hova megyek.

Ülve alszik

ülve alszik az anyám,
kontyából a tincsek a nyakára lépnek.
Apró, fanyar kis álma van,
mert arcán csak átsorognak a fények.

Gondviselés

Igazán sajnálom,
hogy eddig nem hittem benne.
Ugyanis ma még
zsebkendőt is tett a zsebembe.

Hajnalban

Beleperegnek a vagonok
a hűvös tájba,
ráfeszülnek a hegy nyakára,
s mint fuldoklóból a buborék,
úgy szakad fel a pára.

Reggel

Hát ez reggel!
Nyirkos felhők közül
óvatosan mártogatja lábát
az országútba a nap.
A bokrok még
a remegő árnyakat karolják,
aztán végképp kisárgul az ég,
mint szálkás fatalp.

Tengerpart

Pergőnyelvű homokon
kapkodó lábak,
fölötte a nap olaja és füst szipákol.
Nehéz hússal ül rajtunk a hőség,
s minden legyintést elkerget magától.

Rugalmas mozdulatokat
keverünk a vízbe,
hajunkba térdel a fény, s lehemperedik.
A gyerekek apró
kutakba túrnak,
s a tenger felfehérlő csontjait szedik.

Ember és homok

A gyékény alatt csendes a homok,
Fölötte csattog egy lepedő meg szoknya.
Esténként a tengerig szalad,
s lassan pereg az üres lábnyomokba.

Altató

Én a nagy vizet elaltatom:

Fulladt rákokon
huppanó homok,
az éj naptojást költsön,
amíg a kagylón dobolok.
Kővel játszom,
reccsen a szikra,
a partra özönlik
egy népnyi halikra.

A hullámokba lohad a dalom.

Utolsó nap

Én akkor is elbúcsúzom a tengertől,
ha ő ficáncol,
s azt mondja, hogy csak kegyelemből
nem töri el a lábam.
Én elbúcsúzom a tengertől.
Akkor is, ha nekem jön,
s aztán egy hullámával sem néz utánam.

Tenger-tánc

Egy nyár alatt
lekopott a bőröm,
s elázott zacskóból
szőlőszemeket ettem.
Ahol egy kicsit
felfeslett az öröm,
fogcsikorgatva lépkedett
a homok egyre bennebb.

Sustorgó nap zuhant
a tiszta pocsolyák közé,
s a föld kidugja a kövek közül
zöld nyelvét.
Perzselt bőrként illatozik a levegő,
hát nem csoda, ha a hangszóró
egy-egy hangot elvét.

Leülepszik a falomb,
s mint négykézlábra ereszkedett asztal,
úgy kushad a felhőkben a dagály.
S míg a zöldségnek nő a tápértéke,
egy pulyka a csillagra kiabál.

Tavaszi, 1967

Viharos a tavasz, mint a nátha,
hó szállingál meg szírom.
A pezsgés már a bőrömet bántja:
a lángolásom nem bírom.

Szerte a zongorán legelnek a kották,
a Földön mindenütt nagyobbakat köpnek,
vadul nő a fű, s a tehenek magukra
örömükben tiszta farkat kötnek.

Azt hiszem, a szárnyasokat most rázzák a hangok,
s a föld, mint egy gyászokosi, virággal tele.
Én is nagyon örülök a tavasznak,
mint oázisnak a teve.

SZEPTEMBER

Szeptemberben mindenki
magára egy kabáttal
több meleget gombol.
Pedig a szeptember
habzsoló fűrészt és
szilvaízzel fővő
katlanokat gondol.

AZ IDÉN IS VOLT OKTÓBER

Az idén is volt október,
s az ősz sem volt csúnyább, mint máskor,
volt ég, voltak színek,
s a gőz megfagyott nagymosáskor.
Volt eső és szakadt harisnya,
volt, ki elővett nagykabátot,
délután libbent már a lámpa;
s mindenki szorgalmasan fázott.
Az idén is krumplit vettek zsákkal,
s mustot csorgatott néhány este,
a pocsolóhákon hártya rezgett,
s a reggel ködlobdáját kereste.
Október. Ősz. Egy cipőtalp
átázott, mert nagyon lyukas volt.
Mint máskor utolsó napon, a szél
egy kendőt novemberre hangolt.

KULCSOK

Hetyke legények a kulcsok,
Vígan zörögnek zsebemben:
azt hiszik, mindenhová bemehetnek,
mindent megtehetnek,
kettőt, hármat fordulnak és kész,
azt hiszik, kulcslyuk az egész
világ.

GOMB

Úgy él,
hogy a céna számára
mindig ölelésre görbül a karja.
A karcsú szál hozzásimul,
s egy rongyra varrja.

A SZŐNYEG

Miért olyan
önfeláldozó a szőnyeg?
Mintha a padló
a gyermeke lenne,
testével őrködik felette.
Tűri, hogy tapossák, tekerjék,
géppel szívják, seprűvel verjék,
s mikor kint rázzák,
csak azért reszket:
„A padlóval addig mit tesznek?”

A PLAFON

A plafon belelát akár a hasamba,
akarva, nem akarva túrni kell neki.
(Mama le is törölgeti kefével.)
Pedig ott fenn a híres
mindent kiles.
Az, hogy fölöttünk van,
még nem ok arra,
hogy nyugodt pofával
hullajtson ránk vakolatot:
„Látlak. Fölöttetek vagyok.”

DOLGOK

A salátára ordított a Nap,
s az gyorsan göndörödni kezdett,
nem értik egymást a tárgyak,
az oktáv lenézi a tercet.
Egész szertartások peregnek szét a dobban,
lángol az ember, mint a patakok,
míg felszívják a szívós örvény-forgók.
Azután meghal,
és élni kezdenek a dolgok.

PÁRNA

Intelligens a párna:
Csak fejek alá fekszik.

POHÁR

Forró súllyal
feszítik tele testét,
s amikor a kavargásban
dühvel megtörne,
akkor a száját
csókolgatják körbe.

KÖRZŐ

A körző egy pontnak feszíti lábát,
s meghúzza maga körül saját határát.

KONZERV

A konzerv bádog kastélyban alszik.
Csak amikor felnyitják, párás,
olajfutotta szemmel néz
szemrehányón a világba.

AMULETT

Ha van,
sokkal rosszabbul járok:
magamra egyáltalán nem,
folyton csak rá vigyázok.

JÁTÉK

A játék egy kicsit mindig komoly,
s minden komoly dologban van csöpp játék.
Így szól a kés:
Kövön táncolok,
mielőtt húsba vágnék.

FÜGGÖNY

Bár remeg a keze, mikor kapaszkodik,
de kirúg az ablakon, ha hozzá a szél
egy kis könyörgésre járul.
Puffad a hasa, mint a jóllakotté,
aztán az éhségtől
újra ronggyá ájul.

ESERNYŐ

Mert az esernyőnek is van valami
háztető's melege,
az ember azt hiszi, hogy az isten lábát,
pedig az esernyőt szorítja a keze.

PRÉS

A munkadarabnak azt mondja,
hogy majd óvatosan fogja.

FA

Hiába hajlong a fa egyre jobban
vagy kapálózik a gyökere:
nem szól a föld.
De mikor kidől a fa, iszonyút dobban.

KÖNYVEK

Az igaz, hogy hivatalosan,
tehát olvasáskor, önmagukban is megállnak,
csak magánéletükben,
vagyis a polcon dőlnek egymásnak.

ITATÓS

Annyi a tudásvágya,
hogy minden írást magába venne.
Csakhogy fordítva marad meg benne.

FUTÓNÖVÉNY

Elmondhatja magáról,
hogy most már elfogyott az útja,
nincs hova nőni.
S amikor először lenézett
vette észre,
hogy nem tud lejönni.

ECSET

A világot foltokká teszi,
míg feloldódik a lassú dalban.
Álmaiban mint szelíd tehén –
a vásznat nyalogatja halkan.

TÜKÖR

Valójában nincs is.
Legalábbis ő
nem úgy érzi mintha lenne:
minden nap végig kell néznie,
hogyan öltöznek a lányok
és nevetik szembe.

TÉGLA

Az öröm pirossá tette.
Ugrott egyet és – eltörött.

SÓ

Fontos vagyok, hát ide estem.
Ezt gondolja átlényegülés közben
a só a levesben.

KERÍTÉS

Ő maga szégyelli,
hogy a tulajdonosa odarakta,
s akkor örül legjobban,
ha valakinek sikerül
átvetni magát rajta.

ÉLET

Nagy hajón még nem ültem,
csak a himbálózás jutott el hozzám.
A sárkányt nem láttam sose,
de a fejét lecsapva hozzák.

A dolgok hamar s gyakran történnek.
Az ember már régen nincsen,
s a fogason még van kabát.

TAVASZ

A meleg a fákra fellök
egypár marék verebet,
az este kékül, zöldül,
s egy kis fagyot főz éjjel,
mert a pocsolyákba feküdtek a felhők.

Egy kőnek az útra nyúlik lába,
egy autó ráfordul, s még ő visít.
Ezenkívül: tiszta és fényes a templom,
mint a frissen súrolt fásláda.

SZEMÜVEG

A szemüveded vagyok. Én akartam,
hogy velem láss,
de nem, hogy keresztülnézz rajtam.

ESTE

Ruhástól alszik a zsír,
kedvesen fogja ölében a lábos.
Felvisít a kályha, s nyújtva felejt
nyelvét a láng, annyira álmos.

HIHETETLEN

Pizsamában maradt a Nap,
dél felé szúrt már a szakála.
Néztem, ahogy egy tüskét harap.

A hal magából kocsonyát főzött,
egy könyv összecuklott a csodálattól,
s azt kérdezte: ki a legyőzött?

Nem tudtam, hogy ébren vagyok:
Úgy ülnek a tuskók,
mint a felekezeti tagok.

FORRÓSÁG

Műanyag zacskóban cipőkefe,
hófehér s önzetlen a kád feke.
Fénylik az asztallap, sápad a kilincs,
mindkettő azért, mert otthon senki sincs.
A vigyor szélesen recseg a sarokban,
köszvényes mosoly koldul a küszöbön.
Egy ismeretlen vízcsepp szikrát vet egy dróton,
s a macska így morog: megölöm!
Mint bezárt eredmény,
kéményt mos az eső,
s kukacot szemelget
a cseresznyeszem.
Lakkot kent magára
egy nagy, hájas váza,
s a guta azt mondta:
„megáll az eszem!”

TULIPÁNOK

Túl érzékenyek a tulipánok:
minden rezgésre ingatják fejük.
Mit tennének, ha törvénné lenne,
hogy ebédre őket együk?

RETEK

Kitúrtam egy retket a földből.
Ott hevert kibontott ágján
gyáván.
Mit tett volna, ha belerúgok?
Egy csöpp szakáll remegett az állán.

GARÁZS

Ami vöröslik a világba,
az szerinte mind farlámpa.

OSTOR

Felcseperedik egy hosszú ostor
s tekerten csüng a szegen.
Itt leselkedik az idő,
mikor majd testbe kóstol.
Nagy hullámokat vet a félelem,
a kiáltás a számba ragad:
nem az ütést félem, de ha ostor leszek,
mi mindent tesznek meg velem?!

MINDEN ÉJJEL

Én minden éjjel őrzöm a papucsom,
ezért van, hogy mellette alszom.

A pizsamám nem ismeri az arcom,
pedig minden éjjel vele alszom.

A DOLGOK EMLÉKEZETE

A dolgok emlékezete
újra és újra megaláz.
Nekem nem emlékeim,
csak fogalmaim vannak,
s mellettem naponta
in memoriam ég a gáz.

MOSOLY

A fény beleömlik az éjszakába,
egy-egy csöppje az ágra akad,
megpördül és ólmosan hullva
a vonzó, zöldszemű földbe szakad.
Az égdarab levált a fentről,
s egy pad mellé lepotyogott.
Reggelre olvadt gömbbe gyűlve
hagy majd a földön egy vizbogot.
Páráll a széna illata,
és jóestét mond a napnak,
azt reméltem, hogy most az egyszer
a denevérek elmaradnak.
Bársonypapucsban járnak a neszek.
a Hold kibont egy monológot,
és elfelejtem reggelig,
hogym valami tőlem meglógott.
Káposzták recsegnek szépen,
én is elmondom esti imám:
„Te édes, ki nem vagy, kérlek szépen,
– egyedül vagyok – vigyázz reám!”

BOCSÁNATKÉRÉS

A muzsika lomha
lebegéssel jön felém.
Mintha belőled indult volna,
ezüst fuvolák gyűlnek halomba.

A kávéillat úgy pördül, mint a gong,
s egy ablaknál,
mit csak betörni sikerült,
kinyitni soha,
csendet kér a szívem,
és ő maga zajong.

MENETKÖZBEN

Apró rezgéseket kell felfogni
– mik az utcán bőrömön pezsegnek,
villamos szikraként fejbeütögetnek –
ezer sugárzását embereknek.

Hajamon érezni egy sóhajt,
szememben félni egy villanást,
tenyeremben hideg megfagyást,
arcomon leperegni furcsa szókat.

Átszaladnak rajtam hideg borzongások,
fejem felett nedves puha ég,
hozzám szállnak rejtett csillanások,
mint a tűnő szappanbuborék.

CSÓK A PARKBAN VAGY ESŐBEN

Mindegy az, hogy
a forró este
vagy sima eső
hull a hajunkba,
hogy az apró zizegés
el akar altatni lábbon állva
mint a nádat
(az ő összeboruló fejük is
örökös nemalvást int egymásnak),
vagy reflektorfény rohan át rajtunk,
mint aki már nézni is unja,
és mindegy, hogy mi kerget össze:
a higanyég súlya
vagy a sötétség magánya,
és mindegy, hogy mi szorít össze:
a víz ütése,
vagy kavics-vicsorgás,
és mindegy, hogy mi üt közénk:
egy idegen emberi baj,
vagy kifeszített villám.

Amíg csókolsz,
nincs semmi baj.

VÁRÁS ALKONYBAN

Átszellemült arcú levelek
mosolyként halvánnyá hültek,
s mikor kezembe vettem őket,
izzó-fehér pergéssel megültek.

Körülfogták a bokám
és sugdolóztak az útja mentén,
fészkelődtek, s a hajam
rozsdás szívükkel összekenték.

Számra zúzott szavak zuhantak,
és beleharaptam az esti füstbe.
Bogyó csettintett a bokron,
s félve nyúlt felém egy tüske.

Faillatú este szállott
sok omló, párás fénygömb alatt,
a kígyók gyönyörű fogsoruk vitték,
s a bőröm suhogva szétszakadt.

CSUPA VERS

A kerék finom sárlegyezőket rajzolt,
a sínek kórusban énekeltek,
és szikrázó tócsák örülték, hogy nagyok.
A nap beásta magát a hegybe,
és szépen surrogta a nedvek,
pedig nem is tudták, hogy ott vagyok.

EBÉD UTÁNI ÜVÖLTÉS

Valahol háborúznak,
ez nyomja a mellem,
kintről nehéz alkony
és húspotyoló kongat,
szeretnék nagyon lenni
úgy általában,
és jónak érezném magam,
mert most dolgozom
élvezettel, igazán,
és éveimnek megfelelően
egy barna srácot szeretek.
Csakhogy
valahol háborúznak,
és ez nyomja mellem.

Elment szomszédolni a hangom
mint a harangszó,
ez most csak úgy jutott eszembe,
mint a szvetternek
a kötőtű, akit még
szálkorában ölelt.

Jégszekrényt evett a konyhagőz,
és a szemét szeme fellángolt,
mohó butaságában
műanyag szeretne lenni,
de a technika még nem
tart ott,
különben is

előbb a hajamból
fésűt,
a fejből
nyugalmat

csinálna.

Nem tudom,
mi a véleményed,
ha recseg
a porcukor.

Furcsa ugye, hogy
Tintoretto –

az ő foga harapott.

Tele vagyunk nevekkal,
ő mindig rosszul esett,
és most vágyom utána,
borzalmas, amikor őszinte a kezem,
sajnos,
integetni nehezebb esik,
de majd megszokja,
persze, te most
valahány szemed
kinéz, úgy röhögysz,
rázkódnak rajtad az izmok,
borzalmas, hogy ő nincs itt.

Csak ilyen szaggatott
üvöltésre telik,
elpárologott a szelidségem.
Duhaj krémestésza,
fanyar a lelke,
senki se tudja.

Jók a
ritmusok,
dübögnek
a kertben
meg a padláson.

Nem a te arcod már,

pofátlanul sétálnak a borok,
a padlásablakra csimpaszkodik
a szél,
halvány piskóták
félnek a kávé mellett.

AUGUSZTUS

Az augusztus
csurranó zamatos,
a meleg tavakban
halak dagadnak.
És augusztusban lesznek méltóságteljesek
a zöldfülű tölgyek.
Ahogy mindjüket magammal vonzoló,
fent a megzavart csillagok prüszkölnek.

FILMSZALAG

Nincs az az őszinteség,
mely a filmszalagig felér,
mert ő megvallja mielőtt kép lenne,
hogy fehér a fekete, és
fekete a fehér.

ZENE

Sötét, meleg szobában
forog a gépen a lemez.
Árnyéka a falon
mint víztükör úgy fodrozódik,
ha puha lapát evez,
Porszemen kihull néhány sugár,
s fényes kör vonaglik benne,
játszik a homállyal a fény,
mintha
a halálával feleselne.

DAL

Úgy meglepett, hogy ilyen időben valaki dalol,
hogy mázsa vízben sem unatkozik a hangja.
Kerítésmögötti arca ismeretlen, s lehet fáj neki,
hogy elengedte dalát, lehet,
ez az ének volt egyetlen kalandja.

FÉLELMEK

Csak sírnak, rínak
mint a tülök,
ha közeledni látnak.
Attól félnek,
hogy melléjük ülök.

NÖVEKVÉS

Kibújt a földből,
hogy az orrára koppintson az eső,
tenyerét nyújtotta,
hogy valamit rádobjon egy madár.
Most bátortalanul,
hogy egy sóhajjal
szakíthassa fel kelyhét,
a Májusra vár.

BÁNAT

Egy csorda felhő tapicskol,
és füstöt legel.
Elindulnak belém, aludni,
még ostor se kell.

ÖRÖM

Az érzéseket nem pénztárnál váltják ki,
s frissen születve, nyers hússal jönnek.
Mégis kezdettől fogva már szelídebb
bőre van minden másnál az örömnek.

Az a legfurcsább, hogy könnyem potyog,
s én mégis örömről kotyogok.
Biztosan, mert ritkán szokott velem lenni,
azért tudom ennyire szeretni.

FORRÓSÁG

Azt én is tudom, hogy nem ehető a patkó,
s forrónak kell lenni ahhoz,
hogy megváltson bármit is az ember.
De a forróság jöhet attól is,
hogy valakit folyton főznek,
és attól is,
hogy saját lángjában térdel.

FULLÁNK

Ég a bogáncs,
szúr a láng,
nedve lüktet.
Lehajolnak
a kémények
egy kis ropogásért.
Dobálják maguk
a kapuk,
dühében
sír az ablak:

Elromlott a Nap.
A mai fények elmaradnak.

KÖSZÖNTŐ

Tejberizs és konyak az égen,
fagyott szárnyakkal repül a párna,
felhőbe szállnak a pihék,
egy kémény pufogva kiabálna.

Most folyton melegítem a szobát
s tűnődöm: eloltsam-e a villanyt?
A függöny tornászik az ablakon.
Úgy látszik, az éjjel elillant.

Kint csörög a kanna és csurran a tej,
a porszemek meghívót kaptak a Naphoz.
Legelőszőr is: ma nincs tanítás,
valaki új ingben harangoz.

Nem mondom éppen, hogy ünnep
mert felszáll, tűnik a pára,
de összegyűlt éveim mindje
forró reggelt öntött magára.

Nehéz szivacsként vizet mér a felhő,
és mikor leszáll, mindent kihallgat.
Meggördül és csattan felettünk egy tányér,
aztán megkérdi: mi a lelki alkat?

A falat sárgászöld háncsból bogozták,
az ablak passzírozott jégkocka özvegye.
Télen megszedi magát fehér sárral,
s mikor karját tárja, olvad a kegye.

Tudjuk, hogy egymás számára mit érünk.
Egyszer én esem, máskor ők szakadnak.
Szeretném azt hinni, hogy nem értük élek,
s nehéz önérzettel hódolok magamnak.

TEJ

A tej nem hó és nem pehely,
nem szappanhab s nem fehér festék,
csak hagyomány abból a korból,
mikor még kopasz voltam, s kedvemet keresték.

IRODALMI SZEÁNSZ

Mar a tömény cigarettafüst,
s már elporladtak alattunk a székek,
csontvázak vagyunk, szárazak, kékek,
s jó volna egy pohár kisüsti.

Kint közben elzúgott több vihar, dörgött mint fegyver,
bent csak a legyek alkottak egy rakást,
a tisztítóúzre vár mindenki meredten.
De még kételkedik Tamás.

CSENDES VERS

A biztosítékból kiolvad a drót,
elpárologsz belőlem önzetlenül,
a csend tele lesz velem.

Antenna szorongatja a házat,
s a rábízott, féltett dalokat
kézbesíti a postahivatal.

MUSZÁJ

A víz is kibeszéli magából a zúgást,
pont én ne szólnék, ha rám csorog az este?
Metronomként kopog magányom,
s ujjong, mint egy kölyök, ki a felnőttek titkát megleste.

SZERETLEK

...mint örültek a rögeszmét,
mint düh a szavakat,
mint árnyék a sarkot.
És ez a vadság
felivódik úgy,
hogy téged eltöröl,
s aztán saját képére alkot.

Részeg ólom a vérem,
bársonyos kő az agyam,
s ujjongó bánatomban
azt kérem,
hogyan lehessenek
faragott kőpárkány,
akinek felfut a szeme,
mozdulat,
akivel csak pihen a keze,
fény,
akiben létem kereste,
máglya,
akinek elég a teste.

CSEVEGÉS

Csinos pogány istenek
kopogtattak az ablakon:
„Gyere, mielőtt bevezetik
a harangszót.”
Őket csak szeretni lehet:
hajukban zöld drágakő-sorok,
nyilazni tudnak, s szemüktől
tanulnak félni okosok.
Jóban vagyunk. A múltkor is
az egyikkel bratyiztam épp,
de felszállt egy nő a trolibuszra,
s szerinte egy isten
nem szobatiszta.
Emez megsértődött. Joggal.
Nem hívhatom vissza horoggal,
mert úgy ment el, haraggal.
S a piskótát direkt utálja,
tehát: nem ordíthatok utána.
De egyszer kibékítem, ha látom.
Egyszer találkozunk az állomáson.

HINNÉK BENNED

Hinnék Istenben, de nincs hitem,
hinnék apámban, de nincs kiben,
hinnék pokolban, de félek,
hinnék benned, ha nem ismernélek.

EGYEDÜL

Szeretnék nem csak nyögni a versben
(mondván: a papír mindent kibír),
örülnék, ha leírhatnám a jókedvem,
a szünetekbeli bolond, vad ricsajt,
s nem csak a magányt, mely tekeregni hajt.

Jó volna, ha valaki rám várna
(Anyám majd este jön haza),
s nem csak a mosatlan edény ásítása,
s az óraketyegés hallatszana . . .
Csak keringek, mint ki helyet nem lel,
ilyenkor nem tudom mit tesz: „figyelemmel”,
vadul, idegenül és ostobán
ül a nyugalom a szobán.

Egyszer darabokra töröm én a csendet,
egyszer meghallgatom: a csengő hogy visít,
Vagy szónokolok, vagy réztányért verek,
úrrá teszem magam egy kicsit!

ÁLDOZAT

Guttman Mihálynak

Nem zene, hanem zenék
állnak az emberben fejest,
nem hang, hanem hangok
zubognak, hogy tántorog a test.

Körülfon, úgy uralkodik
a vonalrendszer metszett sávja,
s a hangvilág álnok céltudattal
úgy öl, hogy magát kitárja.

Minden mű győzelemmel indul,
mégis meglepően fáj a vége.
Nyugalmat kér az ember magának,
mégis elindul a hang elébe.

ZENE MINDENÜTT

A mennydörgés olyan mint a dob,
a fa mint egy puha hárfa,
réztányér a villámcsikázás,
s csörgő kövek ülnek a sárban.
A folyózúgás a nagybögőé,
komoly cselló az erdő hangja,
fuvolán sikkant a szellő,
s halkan kongat a virág harangja.
Hegyek kórusa zord fohászt küld,
erdő-szopránok fénye cáfol,
s az este önmagának mormol:
„Nem vártam ennyit a világtól.”

SZENTGYÖRGYÖN

Ülök a fán. Az ég alatt.
Beszélgetnek a levelek.
Lent két papucs heverész
s várja, hogy beleesek.

Szemben bozontos hegyek
folyónak állnak sorfalat,
és félénk fenyőkoronák
gyökere remeg föld alatt.

Nyújtózkodnak a legelők,
ezer bokor görnyed a földre,
s az ághegy most fedezi fel,
milyen selymes a felhő bőre.

KISBÁNYA

Vizes kavics rikácsol az úton,
Fenyők állnak sort Hold-kifliért.
De eltűnt a Hold, amikor végül
Egyik fenyő éppen odaért.

Cuppog a sár, sikongat a szél,
Fenyőtű zörög az ág alatt,
Egy felhő puhán, de szorgosan,
Fent a rögös égre ráragadt.

Hideg-sötétzölden vár a táj,
És a csendben minden oly komoly.
Szemben, egy hegy tetejéről száll,
Párásan libeg egy ködgomoly.

NEM JÖTTÉL

A fűzfák fölött kenyérré sül a Nap
S kínpadra vonva sikít a forró sín pár,
Békaként gördülnek a kövek,
S úgy állok, mint egy frissen kibontott sírnál.

Minden mozdulat önző és hamis,
Egy eltévedt mozdulat vagyok magam is,
Szürkébb lettem már mint a salak:
Nem jöttél. És én vártalak.

IGAZSÁGTALAN VERS

Hol a szerelem, ha csók közben is
hideg, friss az agyad,
ha tudod, mi történik körülötted?

Megmásztam érted a hegyeket,
elsimítottam szürke orkánt,
de a te éber szerelmed
megakad az ember torkán.
Furcsa, hogy te félsz, és nem én,
te félted a jövő nyugalmát,
és ha csókolsz, úgy szeretsz,
mint a vándor a vadalmát.

MESE

Kis, időleges patakok
– esőzés után – ragyogtak,
és mint a hosszan utazók
éhes éneket morogtak.

Megkérdeztek egy öles fát,
hogyan a karcsú vizekről van tudomása?
Rábólintott egy faág,
s rögtön felment a vérnyomása.

Lábfürdőzött egy gyökér,
s mikor gondolta, hogy megjön a posta,
feltúrta a füveket,
s magát egy fényes kővel mosta.

BETÖRÉS

Gőzölögnek a tisztások,
mint teheneken és nadrágokon a foltok,
tisztá mámor száll
a ringatózó koronákhoz.
De valahol lappangó fűrész visít,
s gyanútlan mélységeket tapogatnak az ásók.
Másformájú testté oszlik s forr össze a hegy,
az erdők hálóján gép futkos, mint a pók.
Fehér szalagok szorongatják a tájat,
s a felkorbácsolt föld nehéz göröngye csorog.

NE FÉLJ!

Ne félj, én ki nem adlak
akkor sem, hogyha haragszom,
hisz arra les mindenki, hogy téged
az én fogammal harapasson.

ÚTON

Elpirulnak a száncák,
a levelek mögé rejteznek,
gyorsbeszédű esők szapulják
a hagymák csípős, durva szárát.

A köd a völgy szélén lecsorog.
A patak kőgyarakkal
marja fel a part bokáját,
csüngnek csepegő gyökerek.

Egy-egy füstsál nyúlkál a fák közt,
csontos kövek bökődik a földet,
szívós ösvények rángatnak magukkal
s lépés nyomán szikrázik a tócsa.

SZÉGYEN

Szárazon pattanó tojánhéjakra lépünk,
Harmatos pocsolyában most tisztul ki a képünk.
Lenyul az emelődaru, nyakon szorít.
Nádszálon szürcsölgetjük az éjjel hangjait.
Vonatok közt csatangol a város.
Néhány csípős sín pár a lábára ragad.
Rám konyul az este mint jégvert kalászos.
S valamiért nagyon szégyellem magam.

KUKAC

A mogyoróban élt
és jó kövérré hízott,
amíg össze nem tört a háza.
Most bosszúból
lágý vonaglásaival
az undort fellármázza.

CSEND

Nem hittem, hogy a virágok csendben nőnek,
hogy semmi sem ujjong,
s az is csendes,
ha a levél a fára suhan.
a gyökér magát göndör mélységbe ássa,
nem hittem, hogy ilyen halkan megy végbe
a halál elárultatása.

ESTE

Jó volna, ha elaltatnál engem,
s elmondanám, mit csak Istennek szoktam.
Egy kicsit elszomorítnálak,
ha megtudnád, hogy van már egy halottam.

Néznéd, ahogy elalszom,
s hogy közben nem mosolygok,
hallgatnád, hogy a blúzomon
halkan nőnek a bolyhok.

Simogatnád a hajam,
kezed merítnéd bele,
és sötétlő rajzomra
egy kis hűvösség ömlene.

Kinyiffant nyelvvel lóg a köd,
kint egy ág dühvel imbolyog,
s kupacba gyűl a finom hallgatás,
mint a ruhán a lelkes, lágy molyok.

HANGSZÓRÓ

A hangszóró csak bánatába
üvölt, azért, hogy
nincsen szája.

FUVOLA

Van olyan hangszer,
amelyhez kicsit
hozzáérnek és
rögtön visít.

HELYZETJELENTÉS

Fejemben halkan peregnek,
és néha csengetnek meg szólnak,
az úttest csupa intelem,
egy rendőr gondolkozott rólam,

míg lefűtült. A párna megdagadt
s várja, boruljak végre hozzá,
ha növekednek a mohák
zászlónyi lófarkam alatt.

FELMENTÉS

Dülöngél a fűszál,
szortyog a patak,
hogy téged már nincs mitől
tisztára mossalak.

SZERELEM

Én vagyok teljes mindened,
s én járom önnön útjaim hosszát.
S bár dühvel törődöm veled,
mindig is visszatérek hozzád.
Te vagy a távolból a cél,
ágakban, szirmokban a rajz,
utolsó pihenő magam felé,
mester, ki élve befalaz.

FELHŐ

Vándorolnak a felhők vastagon,
az életemet lassan körbefolyják.
Én felhő szeretnék lenni,
hogy téged is felhörpintselek,
míg az eget a csillagokat szopják.

Mintha túpárna lenne a kékség,
úgy fúródnak bele a tornyok.
Felhő szeretnék köröttük lenni!
de akaratlanságomban nyomorgok.

Felhő szeretnék lenni!
Úgy sosem fájna,
hogy dús gomolygásom
beleolvad a nyájba.

Felhő szeretnék lenni!
hogy érezek földillatot
és gépeket ahogy szemberepülnek a Nappal.

S hogy amikor az égre felnézek,
beszélhessek végre magammal.

ÁLLANDÓSÁG

Árvíz leszek és mindent elmosok!
tűz leszek és mindent feleszek!
szél leszek!
földrengés!
gyakori szólam!

Ha borzalommal is,
de tudjál rólam!

EGYEDÜL

A zene
meg az ő keze
meg a lámpa

gömbölyű hangok
fürödnek a lángban
a csend vonaglik
mint egy langyos állat
s az egemre
ráfolyik a hold.

ÉVSZAKOK

Télen ingerel a fázó fehérség
s a jég alatt parázsló patak.
A fák szíjas karma
remegő égre tapad.

A tavasz földet zabál nagy falatokban,
s míg élőknek duzzad a teste,
szorítják egymást a kövek,
s a házak közt a csend vigyorogva robban.

Viharokat pofoz szét a nyár,
és virágtól repedezik a váza,
a bőrön hámlik a vakolat,
a fa zöld rongyait rázza.

S a lágyrafestett, érzékeny ősz nem látja,
hogy valóban süllyed sok drága sírhalom.

Így lesz a négy közül a kedvenc
évszakom a forradalom.

FÜGGŐLEGES HANGULAT

Álmos nagyon a torony,
lelőgnak róla a hangok,
ahogy
nagyokat lódul az éj,
s megrezzennek benne a harangok.

VERS

Itt van
az ujjamon, a fogamon,
mint tüdőbajos nyelvén a vér,
és nem tud fölszakadni.
Még nem könyörülhetek magamon.

MILYEN JÓ

A bánat – mint a harci kocsi –
ha fölrobban, a testet is magába rontja.
Milyen jó, hogy béke van
s én hiábavalóan kiabálok,
mint egy kofa az utolsó hallal.

MEGVÁLTÁS

A kő rúg most már énbelém,
a fű tapos le engem,
az ág szakít le, s a szelet
nekem kell emelnem.
Engem nyit ki az ablak is,
engem csap be az ajtó,
a szótár is bennem keres,
a tűznek én vagyok veres,
s legyezőnek légyhajtó.
Engem olvas a könyvem is,
a hús énbelém harap,
én csipkedem a bolhákat,
s hozzám jön fényért a nap.

Mert nem vagyok már önmagam:
a Földön szétoztódtam,
és megszenvedem súlyosan,
hogyan valamikor: voltam.

Uram!
Én nem hittem, hogy az enyém is vagy,
és hogy kaputlanok a mennyek.
És sosem vártam tőled el,
hogy ügyeimben izzadj.

Pedig nem tudtam,
hogy ilyen vézna és halványerű a karod,
de küldök tejfölt és tojást,
Uram, ha Te is akarod.

S ha magány dörömböl dideregve
koponyád lágyrajzú falán,
mért szólítasz engem minden este?
Valamit segíthetek talán?

Uram!
Lassan elhiszem,
hogy mi mind ott történünk benned,
s hogy épp sok igazságunk
belőled kiválnunk enged.

Lassan elhiszem, Uram,
hogy tükre vagyunk végtelen-magadnak:
nagy pengéden a sejtjeink
úgy sokasodnak, hogy szakadnak.

Lassan elhiszem, Uram,
hogy az ember feléd is vagdal,
de fegyvert Te adtál neki,
hát hagyj, és törődj többet magaddal.

Uram!

Ha engem egyszer felvetne a tűz!
a hajamba nyalintna,
és megolvadna a szám,
és lecsorogna bőrömön a fénye,
és sercegve cikázna húsomon a vérem,
és akkor fancsikákra törne az ég jege,
mint szétkergetett macskák éjjele,
és meglátnám az arcom is,
talán.

Uram!
Minden este harisnyamosás,
túl gyorsan nyársal föl a reggel,
és nem is lázasak a napok,
de Uram, ezt a csöpp ritmust ne vedd el!

Csak a hegedű mer hozzám bújni,
ha utánam oson a tegnapom.
Van nekem büszkeségem is,
hogy örüljek, ha lerakhatom.

És bennem pezsgő kertek nőnek,
és virágzik sok lenge állat,
és csengenek a fogaim. Hát
ne hagyj megnyugodnom Nálad.

Uram!

Éjjel, mikor csak egy-egy autó vicsorog,
de egyébként süket lesz a csend,
számolgom a bűneim,
és őket kívánom Neked.

Szidlak is, mint sós levest szokás,
s koccanásain e renyhe ősznek
oly érzéssel megyek feléd,
mint akit saját összerongyolt
csillagaiba kötöznek.

Most fáj, ami megtörtént, Uram!
Bármit megtehetsz énvelem:
aszalj meg, s juttass fogak közé,
csak őt engeddd meg még nekem!

Uram!
Valahogy ide kerültem,
ahol senki sem várt s most sem szeret.
S épp mikor eltaszítanak,
veszik szájukra a Te neved.

Joggal káromolnak, Uram,
hisz számomra jobb helyed van ennél,
s még nem is tudják, hogy engem,
közéjük véletlen ejtettél!

Uram!
Örült öröm lappang a szememben
s szorítja mosolyba a számat.
A lelkelem fejem fölé lebben,
s elúzi vaskos glóriámat.

Egy dobpergés a zenéből horogra akadt,
s rángatózik, mint letaposott árnyék.
Az öröm bennem olyan vad,
mintha ütésre várnék.

Tulajdonképp sötét van még,
mikor kirobban a reggel.
S ha nem így jön az öröm is,
tudd meg, Uram, hogy nem kell.

Uram!
Néhányszor visszatérek hozzád
s a tenyeredbe forgatom magam.
Kihullnak kerek pénzeim
és sok szállingozó szavam.
Nélküled lenni nem tudok már,
abban létezem, hogy sírlak,
és folyton úgy imbolygok benned,
mint tükör, falán ringó kabinnak.
Békét kerestem: belealudtam.
Mozgást kerestem: eltört a lábam.
Szerelmet kértem, azt is megadtad,
csak önmagamat nem találtam.
Kérélmem egyre kevesebb,
és tejként folyik el a hangom.
Talán még visszatérnék hozzád,
ha sikerülne rád akadnom.

Uram!

Egy napra hagyd abba a munkád
s gyere le a Földre,
hadd lássuk, hogy milyen, aki
nem fér sírgödörbe?

Mutatkozz meg egy kicsit,
hogy legalább kitessék:
melegíti testedet
az égi fényesség?

Mely ruha az, amely megóv,
s így magadra öltötted,
míg azt kéred, hogy meztelenül
járjunk körülötted?

Miért, Uram,
hogy több imádság nem lesz?
Olyan közel vagy,
hogy már nem is kellesz.

Uram!

Látod, sokan gyűltünk össze alattad,
s felpáráll hozzád a szavunk:
teremtsél békét már körénk,
ha békétlenek vagyunk mi magunk.

A hangversenyeinkbe mindig beleköhögnek,
és nagy hullámokat vet az ágyunk,
rongyos a dómok taraja,
s az írásjelekre vigyázunk,

és élünk, ahogyan tudunk,
s Hozzád más kívánságunk nincsen,
csak ne valljad be minékünk,
hogy csak Úr vagy és nem Isten.

A POKOL BUGYRAI

Első vers

A holdak lassan inganak. Az ég kint alkonyos sötét.
Száll a fertőtlenítő illata. Tekintete pereg mint sörét.
Kérések villantják maguk. Levél közt kipiroslik a som.
Öregasszonyok hosszan lebontott hajjal. Kórházban vagyok
és hason.

Második vers

Asszonyok

Püffedt fehér meg rózsaszín dagadó öregasszony. Fülei
tárva lengenek, nehogy egy szót szalasszon. Húsz évig
bányában robbantott. Karácsonyi énekeket dűnnyög és
twistelni szokott. Befőttes-üvegben virága van. Gézben
epeköveit mutatja.

Kiszáradt lány. Őszes copfjai soványak mint szalmás teste.
Rengeteg műtétről magyaráz. Egyszer egy fiú a folyónál
megleste. Emlékverseket gyűjt. Szombaton hazamegy. Alig
pihegő anyja vár rá. Nővérét nagyon szereti. A sógora
vájár.

Töppedt dombok közül jött apró Szavéta. Otthon
pelyvapárna legnagyobb kincse. Egy asszony meleg bugyit
adott neki. Egy szárba dugta a lábait. Senkije nincsen.
Paradicsomot még sose evett. Szemében örökzöld szikrák
repesnek. A falujáról mesél, s remegő száján csillogva
ömlenek a versek.

Fiatal nő. Benzinégette. Derékig villog ki a húsa. Hason fekszik nyolc hónapja már. Lepedő az ég felette. Ha fejét mozdítja, kék szeme csupa fájdalom és gyanakvás. Néha sír. Az orvos ordít. Az Isten van – a nővérnek elhiszi – vele.

Lágykontyú barna asszony. Puha ősz lakik benne. Lassan ágytól ágyig járkal. Tekintete és szava sokáig lebeg még utána, mint pitypangból ahogy pihe száll.

Parasztnéni. Szemüvege mögött fényes és kicsi az arca. Fekete pont óriási ingbe rakva. Haja nincs. Bugyolált feje az ágy szélén ing naphosszat szótlantul. Félgett átalvetőjében már három félkeksz lapul.

Harmadik vers

A hőmérő azért él, hogy a pusztító nagy tüzekhez érjen.
Hát meg kell rázni néhanap, hogy észretérjen.

Negyedik vers

Esti fohász

Fülemhorzsoló kutyaugatás, közelben meg fel-felhorkanó a csend. A derengő reggeli fény mint pilledt fényű lámpa elmereng. A parkban lekókadts mesék várják, hogy szedjék össze már. Értem imát nem mondhat akárki.

Ötödik vers

A nővér. Betegségünket naponta magyarázza: a szenvedés az élet bére, a legnemesebb, amit tehetünk. Cikázás ül ki a szemére. A fecskendőt világló arccal hozza s kér, ne

vizeljük össze magunkat, mert ő tudja a pontos idejét. Csak kisszasszonynak szabad szólítanunk. Egy kekszet visszavett, nehogy a disznónak küldjék. Szerinte az boldog, aki holt. Megkérdi: mi kell, s jónéven veszi, ha semmi. Büszke rá, hogy apáca volt.

H a t o d i k v e r s

Elöttem kéklő gyógyszer vár. Két kézzel tartom a fejem. Meggörnyedve, remegve várom, hogy mi lesz velem? Minden lépésem csupa szédület, gyomromban émelygés barangol. Egy vágyba torkoll az erőm: bár mindenkit kihányhatnék magamból!

H e t e d i k v e r s

Reggel. Repdeső öregasszony dalocskája totyog, mint ahogy madárpihék matatnak a havon. Kint az épebbek veszekszenek, s íf. C. zokogását hallgatom.

N y o l c a d i k v e r s

Haladás. – Nézem a rózsát, mit idehordtál. Mámorosan, lényük üvegházi szabadságától könnyedén szívom súlyos levegőjét a teremnek. Száraz melegek kotródna az est hűvösétől, s napi fájdalmak enyhülnek a rózsaszagától. Most nyerem újra vissza fényét kintől bújó gondolatomnak: szeretlek.

K i l e n c e d i k v e r s

Csillog a gőz, ahogy a kint úszó lámpa e sötét partba beleszórja. Sugarak lépkednek keresztül a csenden. Az éji dagály melegébe merülve lebegő kagylók, s furcsa növények

lepnek el engem. Horkanó indák húzogálnak, fáradtsággal a testem telve. Anyámat hívom, s megharapom – mielőtt kiabálna – a nyelvem.

T i z e d i k v e r s

A pokol bugyrai

Az első bugyorban a töröttek vannak, torz végtagok, gondos bicegések. A másodikban a máj-férgesek, epekövek, szondák, kihányt ebédek. A harmadik bugyor a csavart-belűeké, foldott gyomroké, hol nagy örömök a gázok. A negyedik bugyor égettekkal tele, kiknek teste vér-hús cafat, a kötés alatt kiüt a klorofil, az örökös tüzekben ázó. Az ötödik bugyrot a gennyező lakják, folyadékuk kötéssel itatgatják, s még millió bugyor, egyénekenkénti válfaj, ki idejut, igazi kárhozatot vállal: az etetéseket, az ürítések gondját, ágytálat, kötözést, a felmentést mikor mondják? a fejben köröző s egyre szűkebbre váló gondolatokat, legyeket, látogatókat, élte körül a hálót: a betegségét. Nyomorultságukat ide hordták rakásra. Egy csomó foszlás, öklendező nevetés a hegedő hasakba vezet, s beletrombitál: jaj, nagyon véges az emlékezet!

BÁDOG KRISZTUS

*Emeric Mercier:
Hét Jézus-fej.*

Bevezetés

Hogy zöld vagyok,
nem kell szó szerint venni,
csak a fájdalom
penészként ütött ki rajtam.
A turistáknak azt mondom,
hogy a szegek
csak csiklintják a talpam.

Igaz, lemondó az arcom,
mert a fény, ha rossz vagyok,
leint még,
de hullni kezd az eső,
ha beleporlok a szélbe,
hogy egy kis vizet innék.

Nyög alattam a gerenda,
egymást támogatják
a véres kavicsszemcsék.
Aki magasba ér, mondja el,
hogy nekem még
júdáspénzen utazik a szerencsém.

I

Ez nem én vagyok,
a vérem nem száradhat
pont rajtam,
belőlem csak fekete nyugalom
ömölhetett a földre,
látott szájakba bújt,
hogy mit se halljak.

II

Itt lenni,
ez már a magasság!
Lábam alá vörös tócsa terül.
E vérszemmel
bámulok a száraz partba,
tüskével
vért karcolok a Napra,
szeretném őt,
csak hagyna már egyedül.

III

Szépen lenézek
mosolytalan arccal,
fejem alázatosan kalász.
Növekedtem sokáig,

hogy ilyen magasra jussak,
hogy kenyér legyek.
A testem barmok alatt lesz alom.

De belém száradt a szerelem.
Szememből pereg az unalom.

IV

Már látom,
jaj, látom
hangtalanságom,
jaj, szörnyű ez a kiáltás,
mely puhán lebeg hajban,
szakállban,
csak kiáltani kéne
akarom!
Ó, Áruló, Te,
kőszínű dárdás,
mézszínű hárfás!
Kihörgöm,
kiszakítom:
elárultatnám magam
még egyszer!

V

Mit néztek rám, ti,
kik vagytok a feszülés,

vagytok halántékomon a rozsda!
Ne sajnáltassátok magatok
bámész vigyorok,
fából készült térdekre rogyva,
mert ropog alattatok a földkéreg,
lángokban áll fejeteken a haj,
mindig itt vagytok:
ma, tegnap, tavaly,
de én soha semmit se kérek.

VI

Süllyedek,
csak a fülem dereng még,
szakállamon felkúszik
a halál.
Kifordítja szemem,
s a számba ül,
hogyan eluttoghassa:
nem gondolta, hogy
itt talál.

VII

Kiütöztem foltként
a világ testén,
nem tudható, hogy
csóknak vagy korbácsnak
 vagyok-e nyoma,
de kihülök lassan,
s a világ
összeszorított számat
tüzes vassal
rajzolta fel magára